

Aalborg Universitet

AALBORG
UNIVERSITY

Diskurser, indsatser og muligheder i udkants- og yderområder

Nørgaard, Helle

Published in:
Byplan

Publication date:
2009

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):

Nørgaard, H. (2009). Diskurser, indsatser og muligheder i udkants- og yderområder. *Byplan*, 61(03), 36-41.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

DISKURSER, INDSATSER OG MULIGHEDER I UDKANTS- OG YDEROMRÅDER

Når der tales om udkantsområder, yder- og randområder, landdistrikter, landsbyer, land- og yderkommuner mv. er det ofte i flæng og uden at det gøres klart, hvilke forskelle, ligheder og sammenhænge der er mellem disse. Også når der er mere entydigt fokus på udkants- og yderområder, er der stor forskel på, hvordan disse områder og fremtidsmulighederne beskrives nemlig fra de helt dystre meldinger og henvisning til 'den rådne banan', hvor alle muligheder for udvikling afskrives eller som steder for fri udfoldelse og med mulighed for 'det gode liv'.

Af Helle Nørgaard

En del af begrebsforvirringen har baggrund i, at der arbejdes med forskellige problematikker i de ministerier, som har udkants- eller yderområderne som arbejdsfelt og indsatsområde. Her har man i sprogsprudt bevæget sig fra det, for nogle, negativt ladede 'udkantsområde' til en mere neutral betegnelse nemlig 'yderområde'. Samtidig er der kommet øget bevågtenhed – politisk, i medierne og i forskerkredse – og i kølvandet heraf introduceres nye begreber, betegnelser og forståelser. For øjeblikket bruges mest begrebet 'yderområde', som både indeholder landdistrikter, landsbyer og mindre byer. I forhold til udviklingsmuligheder er den generelle forståelse, at yderområderne står overfor en række udfordringer, mens det fortsat diskuteres hvilke muligheder for udvikling, der er til stede.

Fødevarer, Landbrug og Fiskeri samt Økonomi- og Erhvervsministeriet. De centrale redegørelser fra disse ministerier afspejler, at der gennem en kort årrække er sket væsentlige ændringer i forhold til, hvilke problemer der identificeres, hvilke tiltag der sættes i værk, hvilke overordnede mål der er for indsatserne og ikke mindst i diskursen eller den måde, hvorpå man omtaler områderne.

Udover de statslige redegørelser, indsatser og bevillinger findes en række regionale og lokale udviklingsprogrammer og EU-fonde, men fokus i artiklen er alene de danske tiltag og indsatser.

Regionale udviklingstreak

Status er, at vilkårene og udviklingsmulighederne er tydeligt forskellige mellem forskellige dele af landet, men også at målene for udvikling heller ikke nødvendigvis er de samme. I den forbindelse er det nyttigt at vurdere udviklingen i et historisk perspektiv, idet der er sket væsentlige regionale skift gennem blot de seneste 50 år. Kort fortalt skete der en gradvis koncentration af den økonomiske aktivitet og beskæftigelse, som fort-

satte indtil slutningen af 1960erne. 1970erne og 1980erne var i stedet karakteriseret af en spredning af den økonomiske aktivitet med udvikling af mange regionale centre landet over. 1990erne markerer et andet væsentligt skift i den regionale udvikling, hvor udvikling og vækst i vidensbaserede erhverv koncentreres i og omkring Hovedstaden og landets øvrige større byer. Samtidig og i sammenhæng med konkurrencen med andre europæiske storbyer blev der fra statslig side sat på København som lokomotiv for økonomisk vækst. Fra det tidspunkt er den regionale udvikling igen blevet karakteriseret af en koncentration af den økonomiske aktivitet.

Hele udviklingsforløbet skal ses i lyset af en række strukturelle forandringer, som i stikord handler om omstrukturering og nedgang i landbruget, industrialisering og afindustrialisering samt udvikling og vækst i vidensintensive erhverv mv. Denne udvikling har haft afgørende betydning for og samtidig påvirket af statslige politikker og indsatser med vekslende målsætninger om regional udvikling og udligning til satsning på stor-

byregionerne som økonomisk driften i den politiske dagsorden og vi til udtryk i en række statslige regionale udviklingstræk, udforskes.

Landsplanredegørelser 2000

Hvis man alene fokuserer på de planredegørelser er der i løbet år sket markante skift. I Landsplan fra 2000 var der endnu ikke faktorer yderområder, men på forsiden i Landsplanredegørelse 2001 balance – hvad skal der gøres, antydet i titlen – at styre den i balance. I landsplanredegørelsens samtidigt, at der er markante, i Danmark og der fokuseres i rådernes udfordringer, men også udvikling havde den rigtige ret større udligning landsdelene im-

i landsplanredegørelse 2003 i områdetyper nemlig storbyoplau byers oplande og småbyområder. Her defineres yderområder som 15 byer under 20.000 indbyggere til byer under 20.000 indbyggere.

Med landsplanredegørelsen meldingerne langt fra tanker udligning. I landsplanredegørelse Det nye Danmarkskort - planlægning, er udgangspunktet en med regional karakter. Med det arbejdes der med forskellige regioner og udfordringer i forhold til Hovedstadsområdet. Sæde mellemstore byregioner og landsplanredegørelsen illustrer

GHEDER

er nu er det ofte i flæng

er mere entydigt fokus på
s nemlig fra de helt dystre
r for fri udfoldelse og med

igen af 1960erne. 1970erne og
det karakteriseret af en spred-
omiske aktivitet med udvikling
i centre landet over. 1990erne
væsentligt skift i den region-
r udvikling og vækst i videns-
konzentreres i og omkring Ho-
ets øvrige større byer. Samtidig
med konkurrencen med andre
er blev der fra statslig side sat-
som lokomotiv for økonomisk
punkt er den regionale udvikling
eriseret af en koncentration af
aktivitet.

løbet skal ses i lyset af en
forandlinger, som i stikord
ukturering og nedgang i land-
isering og afindustrialisering
rækst i vidensintensive erhverv
g har haft afgørende betydning
virket af statslige politikker og
slende målsætninger om re-
udligning til satsning på stor-
Landsplanredegørelsen illustreres 'regionernes

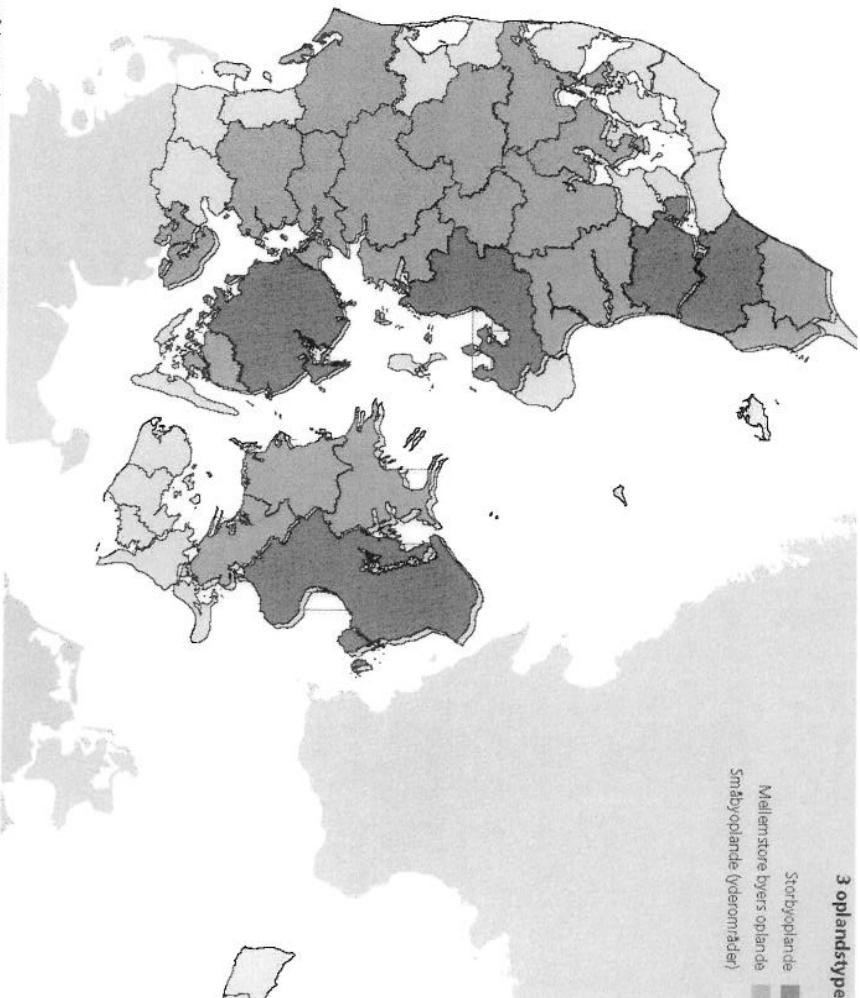
byregionerne som økonomisk drivkraft. Disse skift
i den politiske dagsorden og virkelighed kommer
til udtryk i en række statslige redegørelser, hvor
regionale udviklingstræk, udfordringer og indsats-
ser skitseres.

Landsplanredegørelser 2000, 2003 og 2006

Hvis man alene fokuserer på de tre seneste lands-
planredegørelser er der i løbet af mindre end 10
år sket markante skift. I Landsplanredegørelsen
fra 2000 var der endnu ikke fokus på udkants- el-
ler yderområder, men på forskelle mellem by og
land. I Landsplanredegørelse 2003: Et Danmark i
balance – hvad skal der gøres, var fokus – som
antydet i titlen – at styrke den regionale og lokale
balance. I landsplanredegørelsen erkendes det
samtidigt, at der er markante, regionale forskelle
i Danmark og der fokuseres især på yderom-
rådernes udfordringer, men også at den regionale
udvikling havde den rigtige retning nemlig mod
større udligning landsdelene imellem.

I Landsplanredegørelse 2003 blev udpeget tre
områdetyper nemlig storbyoplante, mellemstore
byers oplande og småbyområde (yderområder).
Hér defineres yderområder som pendlingsoplante
til byer under 20.000 indbyggere.

Fig 1: Tre områdetyper. Landsplanredegørelse 2003

geografi' med to storbyregioner omkring Køben-
havn og Århus, byer over 100.000 hhv. 20.000
indbyggere samt yderområder.

Yderområderne (skravert signatur) defineres

fortsat i Landsplanredegørelse 2006 som pend-
lingsoplante til byer under 20.000 indbyggere

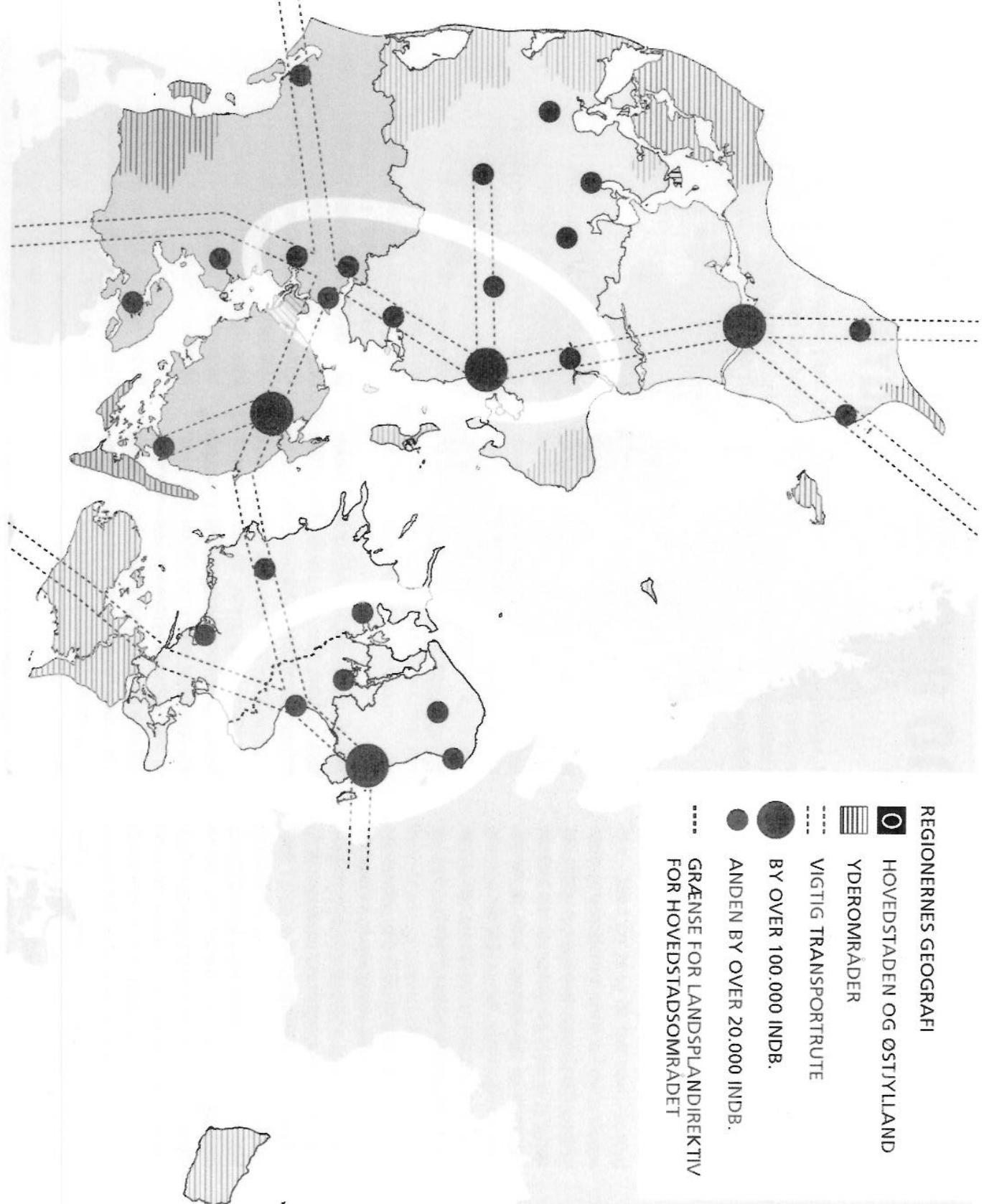
på gaden, kom Den regionalpolitiske vækststre-
degørelse 2006 fra Økonomi- og erhvervsmini-
striet, hvor yderområder udpeges som "områder
at landet kendtegnet ved relativt lav erhvervsvind-
komst og en stagnerende – eller i visse tilfælde
faldende – befolkningsudvikling" kan man læse
på s. 14.

Den regionalpolitiske vækstreddegørelse

Kortet viser de dele af landet, som er ud-
peget som yderområder og overgangsområder.
Yderområderne omfatter i alt 16 kommuner
samt småområderne. Der er samtidig udpeget en
række overgangsområder, som består af tidligere
yderområder, "som bliver en del af nye, relativt
større kommuner", samme side.

Med landsplanredegørelsen fra 2006 er
meldingerne langt fra tankerne om regional
udligning. I Landsplanredegørelsen med titlen
Det nye Danmarkskort - planlægning under nye
vilkår, er udgangspunktet en landsplanpolitik
med regional karakter. Med dette udgangspunkt
arbejdes der med forskellige regionale problem-
stillinger og udfordringer i forhold til fem områder
nemlig Hovedstadsområdet, Sjælland, Østjylland,
de mellemstore byregioner og yderområder. I
Landsplanredegørelsen illustreres 'regionernes

Fig. 2. Regionernes geografi. Kilde: Miljøministeriet, Landsplanredegørelse 2006

I den regionalpolitiske vækst yderområderne udpeget på bagtive samfundsøkonomiske indikatører som erhvervsindkomst og svag befolkning. Når man er bosat i et yderområde og pendler mellem hovedstaden og yderområdet, har man ret til et forhøjet befordringsfradraget har udgangspunkt i et yderområde i fig. 3, hvilket er sammenfaldende med yderområdet, der er defineret i Miljøministerrædegørelse. Uddover at være forhøjede befordringsfradrag, er og overgangsområder illustreret grundlag for strukturfondssats

Landdistriktsredegørelse 2006

I landdistriktsredegørelse fra 2006 på udvikling i landdistrikterne er man med en klassificering af 1129 landkommuner, 18 mellembykommuner. Også her er der et forskelle sammenlignet med yderområdet. En grundlæggende forskel mellem landsplanredegørelsen og Den regionale udviklingsplan er, at landsplanredegørelsen er fokus på området, mens landdistriktsredegørelsen tager i en klassificering af kommuner, fig. 4. Samtidig er der i de tre redninger, hvilke indikationer og kriterier som grundlag for yderområder kommuneklassificeringen i grammet er sket på baggrund af sammenvejning af 14 udvalgte kriterier, der drejer sig om bl.a. om befolkning, beskæftigede i landbrugsektor, befolkningens areal i landzone, befolkningens udvikling mv.

EOPGRAFI

ÅDEN OG ØSTJYLLAND

ÅDER

ANSPORTRUTE

00.000 INDB.

OVER 20.000 INDB.

OR LANDSPLAN DIREKTIV DSTADSOMRÅDET

I den regionalpolitiske vækstredegørelse er yderområderne udpeget på baggrund af to objektive samfundsøkonomiske indikatorer, nemlig lav erhvervsindkomst og svag befolkningsudvikling. Når man er bosat i et yderområde eller overgangsområde og pendler mellem arbejde og hjem, har man ret til et forhjælet befordringsfradrag. Befordringsfradraget har udgangspunkt i de markerede yderområder i fig. 3, hvoraf størstedelen er sammenfaldende med yderområderne, som de er defineret i Miljøministeriets landsplanredegørelse. Udover at være grundlag for det forhjæde befordringsfradrag, er yderområderne og overgangsområderne illustreret i fig. 3 også grundlag for strukturfondsindsatsen 2007-2013.

Landdistriktsredegørelse 2007

I Landdistriktsredegørelse fra 2007 er der fokus på udvikling i landdistrikterne og her arbejder man med en klassificering af 16 yderkommuner, 29 landkommuner, 18 mellemkommuner og 35 bykommuner. Også her er der overlap, men også forskelle sammenlignet med yderområder i landsplanredegørelsen hhv. Den regionale vækstredegørelse. En grundæggende forskel er, at der i Landsplanredegørelsen og i Den regionale vækstredegørelse er fokus på områder, mens man i Landdistriktsredegørelsen tager udgangspunkt i en klassificering af kommuner, som det ses på fig. 4. Samtidig er der i de tre redegørelser forskel på, hvilke indikationer og kriterier man anvender som grundlag for yderområder- og kommuner. Kommuneklassificeringen i Landdistriktsprogrammet er sket på baggrund af beregning og sammenvejning af 14 udvalgte indikatorer. Det drejer sig om bl.a. om befolkningstæthed, andel af beskæftigede i landbrugshverv, andel af komunens areal i landzone, befolknings og beskæftigelsesudvikling mv.

Hvad er problemet?

Selvom der er forskelle i både sprogsbrug og identifikation af udkant- eller yderområder, så handler det helt overordnet om de dele af landet, hvor der har været en befolkningstilbagegang eller hvor befolkningsudviklingen er stagneret, hvor især de unge flytter fra området med en aldrende befolkning som resultat. Det er de områder, som er mærket af strukturændringer i landbruget, lukning eller udflytning af store industrivirksomheder og en samlet nedgang i beskæftigelsen og i antallet af arbejdspladser. Derudover er yderområderne præget af et vigende skattegrundlag og forringet kommunal service med lukning af skoler, nedskæringer i den kollektive trafik mv. Det handler også mange steder om både fysisk og socialt forfald med tomme misligholdt bygninger og en overrepræsentation af personer på overførselsindsomster. Hvis man skulle pege på et afgørende forhold for yderområdernes problemer, så er det geografien idet yderområderne er perifert beliggende og langt væk fra de områder, hvor vækst-erhvervene er koncentreret nemlig i og omkring København og de større byer. Tilbagegang eller stagnation i yderområdernes beskæftigelse står i skarp kontrast til væksten i storbyområderne og rejser spørgsmålet, om hvorvidt der er mulighed for udvikling i yderområderne.

Hvilke udviklingsmuligheder har yderområderne?

I de statslige redegørelser fremhæves bosætningen som et udviklingspotentiale på baggrund af den øgede mobilitet og boligpriserne i vækstområderne. Der pages også på turisme og kulturven som en vej til udvikling og på mulighederne for brugen af det åbne land til en anden anvendelse. I forhold til erhvervsudvikling er der fokus på udvikling af nicheerhverv, turisme og

oplevesøkonomi med afsæt i lokale styrker, særlender og kvaliteter. Et eksempel er Landdistriktsredegørelsen, hvor de forskellige vilkår i landdistrikter og landsbyer understreges og der peges på det lokale udgangspunkt som grundlag for fremtidig udvikling. Der er flere afledte initiativer, som er igangsat på baggrund af de statslige redegørelser. Således blev Arbejdssudvalget om Landsbyer i Yderområder nedsat i forlængelse af de problemer, som blev skitseret i Landsplanredegørelse 2006. I udvalgets Rapport blev der peget på "det faktum, at landsbyerne er i en væsentligvis forskellig situation, og udvikling i de forskellige dele af landet betyder, at en indsats for at fremme udviklingen i landsbyer med tilbagegang må være geografisk specifik og ikke af landsstækkende karakter" (s.15). Der er bl.a. på den baggrund igangsat en lang række projekter, som tæp tager udgangspunkt i lokale styrker og særlender.

Plantaglige diskurser og diskussioner

Også i plantaglige kredse har problematikken omkring udkants- eller yderområder haft plads i debatten gennem flere år. I lighed med de statslige redegørelser har den plantaglige debat om udkants- eller yderområder ændret kurs i løbet af få år. Hvis man tager udgangspunkt i Byplan Nyt, tegner udviklingen sig sådan, at man i 2003 (2) lægger ud med en artikel, der på baggrund af Landplanredegørelse 2003 pegede på problemer i forhold til regionale ubalancer (Heiberg) og på baggrund af pendlingsanalyser (Sick-Nielsen & Harder, Høje gesen) kortlagde den geografiske skewidring med en koncentration af væksten i Østdanmark bl.a. i Byplan Nyt (3) 2004. I det første nummer af Byplan Nyt i 2004 blev "Tilbagetoggets helte" introduceret (Steensgaard) og i slutningen

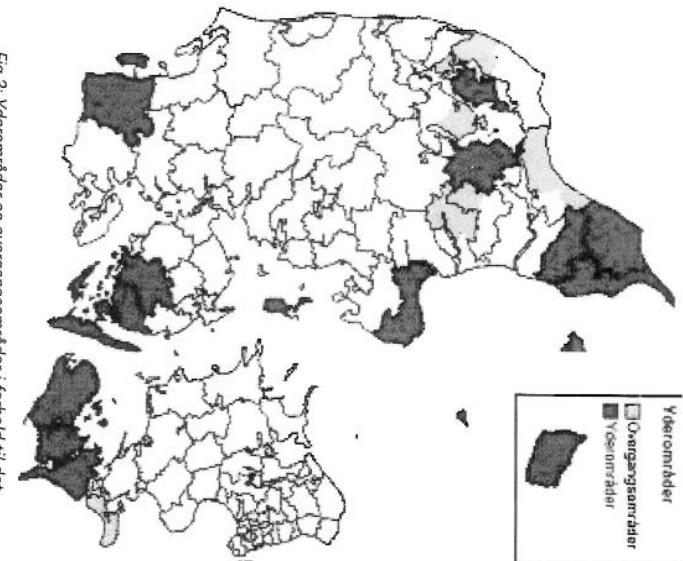

Fig. 3. Hver omåder og overgangsudmættet i forhold til det forhøjede befordringsfradrag og EU's strukturfondsmidler.

områderne, er det et grundlæggende spørgsmål om udvikling contra afvikling, om der kan være liv uden vækst og hvorvidt, der er en prioritering af indsætser og midler i områder præget af tilbagegang eller stagnation. Et andet gennemgående tema tager afsæt i en række 'virkelighedsbeskrivelser' fra yderområderne, der bevæger sig fra de helt dystre perspektiver og redegørelser for de overvældende udfordringer, til opløftende beskrivelser af yderområdernes kvaliteter og muligheder med eksempler på succesfulde lokale projekter, udvikling af stærke netværk og lokale idéer, der bærdig indeste nu som eksempel på

Behov för ett samlat överblik

Trods de mange beskrivelser af projekter, tiltag og initiativer, er det svært at få et overblik over, hvad der egentlig foregår, hvilken betydning dette har lokalt set, og om der f.eks. er en varig effekt for det lokale erhvervsliv, i samarbejdet mellem private og offentlige aktører, i den kommunale forvaltning eller noget helt fjerde. Der findes analsyser og evalueringer fra bl.a. Institut for Forskning og Udvikling i Landdistrikter, men der er behov for systematisk viden, om de erfaringer man har i landets udkants- og yderområder.

at i 2005 blev tilmeldt LIV uden værst! præsident (Høgaard-Jensen) og der var efterfølgende en række artikler med fokus på udkantsområdernes udviklingsmuligheder. I 2007 afsluttes temaet 'Liv uden værst?' (Thierry).

Illustreret indlæg i indsat i hv. Sun eksempel på sidstnævnte er en række artikler med beskrivelse af tiltag og forsøgsprojekter under Mulighedernes Land, initiativer og projekter iværksat gennem lokale aktionsgrupper (LAG) såvel som eksempelprojekter i regi af Plan9. Ligesom der er nogle gennemgående temaer i udkantsdebatten, er der også et gennemgående tema eller udgangspunkt i de forsøgsprojekter og initiativer der igangsættes.

det første nummer af *Byplan Nyt* fra 2009 var temaet 'Landsbyer under pres', hvor det diskuteredes, hvordan fremtiden tegner sig for landsbyerne. Der har også gennem årene været en række provokerende indlæg både i *Byplan*, *Byplan Nyt* og en række andre tidsskrifter såvel som aviser samt tv-udsendelser, hvor der udpeges 'rådne bannaner' og lægges op til afviklingen af landsbyer og yderområder, der 'ikke kan følge med udviklingen'. Hvis man skulle pege på nogle gennemgående temaer i debatten om yder- eller udkants-

De forsøgsprojekter, der er iværksat i regi af Miljøhederne Land, som er et samarbejde mellem Realdania og de tre kommuner Lolland, Bornholm og Thisted tager udgangspunkt i det såkaldte New Rural Paradigme eller det nye landdistriktsparadigme. I Mulighederne Land beskrives det nye landdistriktsparadigme som 'modsatning til traditionel landdistriktspolitik med støtte til landbrug og fiskeri og med fokus på at skabe lige udviklingsmuligheder alle steder. Udgangspunktet er nu stedet og dets særlige ressourcer.

at få indtryk af, hvilke udviklini
realistisk set er til stede. Sam
systematisk viden om yderom
situation, et overblik over tiltaa
ikke mindst værdien og betydni

I projektet 'Liv uden vækst?' at man kun skal satse på tilflytning tilsk set vil bosætte sig i området udgangspunkt, men det kan analyser og kortlægning for at tertielle tilflyttere, som måske

beskrivelser af projekter, tiltag
et svært at få et overblik over,
foregår, hvilken betydning det
om der f.eks. er en varig effekt
jævsliv, i samarbejdet mellem
ige aktører, i den kommunale
get helt fjerde. Der findes ana-
ger fra bl.a. Institut for Forsk-
Landdistrikter, men der er be-
k viden, om de erfaringer man
nts- og yderområder.

Let overblik

er et overblik over, hvad der
ir i landets yderområder dvs.
, landdistrikter og de mindre
ne. Om betydningen af enkelt-
området og for andre dele af
ir er sat noget blivende i gang
i hvilken måde det bidrager til
indlæggende udviklingsvilkår. I
je forsøgsprojekter handler det
ingen i de enkelte projekter er
er så lokale i deres udgangs-
er muligt at bruge erfaringerne
nde sammenhænge. I forlæng-
ian også savne et overblik over,
og styrker, som kendeteagn-
rområder- eller kommuner og
ndblik i, hvilke fremtidige ud-
der tegner sig, udover det der
sæt, skriveses som muligheder
oplevelsesserhverv. Selv i de
:rategier kan det være svært

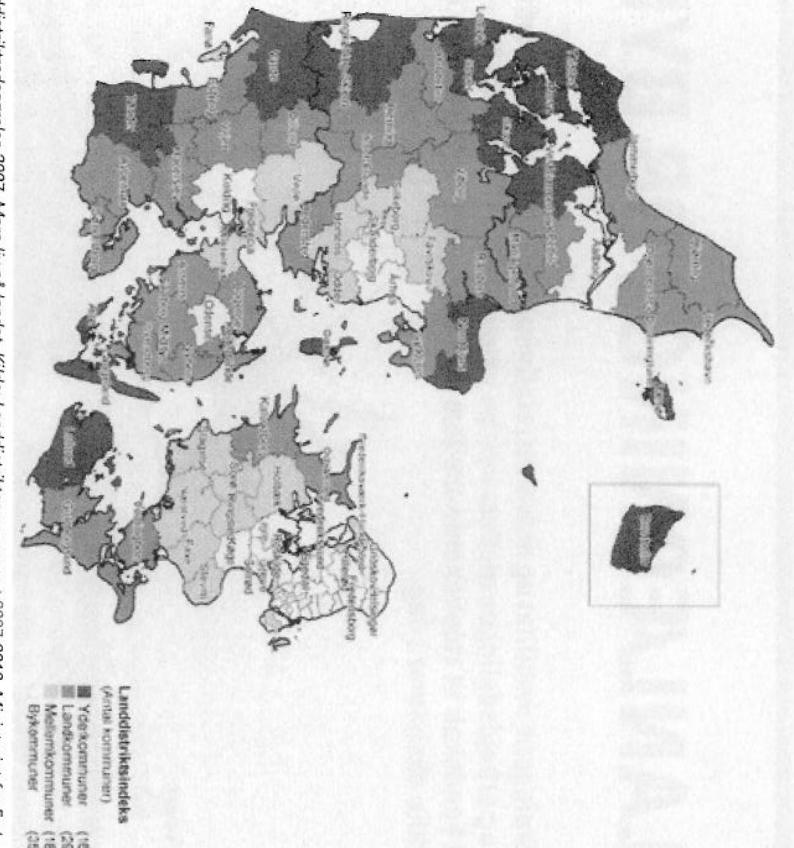
at få indtryk af, hvilke udviklingspotentiale der
realistisk set er til stede. Samlet set efterlyses
systematisk viden om yderområdernes aktuelle
situation, et overblik over tiltag og erfaringer og
ikke mindst værdien og betydningen af disse.

I nogle kommuner er man allerede i gang med
at kortlægge f.eks. boligerne og har indsatser i
forhold til at fjerne dem, der er i meget dårlig stand
som beskrevet i det første nummer af Byplan Nyt
(Ærø) i 2009. Det er et led i at gøre kommunerne
mere attraktive bla. i forhold til bosætning. Og
selvom der i yderområderne generelt er flere
træfyttere end træfyttere, så er der faktisk hele
vejen rundt træfyttere til yderområderne. I gen-
nemsnit er mere end 50 % af træfytterne i be-
skæftigelse, hvoraf nogle etablerer vidensarbejds-
pladser, som kan være grundlag for udvikling af
yderligere beskæftigelse. Den nuværende situa-
tion med koncentration af den økonomiske akti-
vitet er med andre ord, hverken naturligt eller hele
sandheden. Men det er vigtigt at vide, hvad der
sker og hvor det foregår. Træfytning og bosætning
er et realistisk bud i forhold til yderområdernes
udvikling bl.a. på baggrund af høje boligpriser i
vækstområderne såvel som ændrede værdier og
prioriteringer i hverdagslivet.

I projektet 'Liv uden vækst?' er konklusionen,
at man kun skal satse på træfyttere, der realis-
tisk set vil bosætte sig i området. Det er et
godt udgangspunkt, men det forudsætter både
analyser og kortlægning for at identificere po-
tentielle træfyttere, som måske er andre og flere

at få indtryk af, hvilke udviklingspotentiale der
realistisk set er til stede. Samlet set efterlyses
systematisk viden om yderområdernes aktuelle
situation, et overblik over tiltag og erfaringer og
ikke mindst værdien og betydningen af disse.

Fig 4: Landdistriktrædegørelse 2007. Mere liv på landet. Kilde: Landdistriktsprogrammet 2007-2013. Ministeriet for Føde-
varer, Landbrug og Fiskeri.

end forventet. Derudover er det væsentligt, at
kommunerne ikke kun fokuserer på at tiltrække,
men også på at fastholde træfyttere. På baggrund
af igangværende forskningsprojekt på Statens
Bygeforskningsinstitut med titlen Bosætning og
træfytning til yderområder er samlet en række er-
faringer og forslag til, hvordan kommunerne kan
arbejde med at tiltrække og fastholde træfyttere.
Det drejer sig bl.a. om at kortlægge virkeligheden
indenfor kommunens grænser i forhold til, hvem
der bor hvor og hvordan. Men der er mange andre
virkeligheder, det vil være nyttigt at kortlægge for
at lære kommunen og dens indbyggere at kende
bl.a. i forhold til at tiltrække og fastholde træfyttere.

Disse redskaber vil være nyttige til udvikling af
bosætningsstrategier, men også i forhold til kort-
lægning af realistiske udviklingsmuligheder.

Det nævnte projekt har fokus på bosætning og
træfytning til to yderkommuner. Projektet under-
søger dels træfytternes oplevelse af deres ny bo-
sted og baggrund for at flytte dertil, dels de to
kommuners tiltag i forhold til at tiltrække og
fastholde træfyttere. Projektet indgår i Center for
Bolig og Velfærd, som er finansieret af Realdia-
nia.